

Òbviament, i malgrat la igualtat oficial i legal, encara hi ha normes socials que s'apliquen diferenciadorament a homes i dones. Descriviu tres normes socials que s'apliquin de manera diferent a homes i dones i comenteu-ne els efectes que provoquen (damunt l'estructura social, les relacions interpersonals, la identitat personal, etc...)

En el context de la societat occidental a la nostra època, trobem, per exemple, que en cas que un home es mostri sensible i amb certs gestos, aquesta sensibilitat trenca la norma social implícita encara existent que els homes s'han de mostrar més durs i sobris que les dones. Plorar davant una pel·lícula, fer l'observació que el vestit que porta un altre home li escau bé o allisar-se els cabells en públic, són accions que sense violar cap norma explícita i sense deixar de ser accions que les dones realitzen habitualment, serien considerades "anormals" i l'individu en qüestió seria considerat "desviat" o "anormal".

La norma diu que l'home ha d'actuar com a "home" i la dona ha d'actuar com a "dona"; això és el que transmetem i intentem que es reproduïxi (com quan deixem de regalar-li la "Barbie" al nostre fill perquè no és una joguina adequada o li expliquem que els nens no ploren). També, si ens trobéssim davant d'un individu, d'un home, els comportaments del qual no s'ajustessin als comportaments que la norma diu que poden tenir els homes, actuaríem amb la mateixa naturalitat que davant un individu que no trenca la norma?, el més possible seria que els homes procurassin apartar-se d'aquest individu, no perquè els pogués perjudicar aquest comportament sinó perquè els demés no pensessin que tampoc són "normals" (si ho fessin, acostar-s'hi i tenir la mateixa relació que amb els altres, de cara als demés també estarien trencant la norma).

L'individu que actués fora de la norma també pagaria un cost, se'n adonaria que està sent tractat diferent i pot ser es plantejaria dubtes sobre la seva identitat personal; es possible que es veiés influït per la categorització que els altres en farien i es categoritzés de la mateixa manera.

Altres cops el mateix context, una dona que abans d'anar a treballar, pel matí, surt de casa i para al Bar de la cantonada per prendre un conyac mentre llegeix la secció d'esports del diari, seient sola a la barra. És habitual observar aquesta conducta en els homes i no trobaríem ningú que se'ls mirés de manera estranyada, ni tan sols ens en adonaríem que hi són; en canvi, si és una dona la que realitza aquestes accions, tothom que entrés al Bar pensaria, si més no, que és un comportament estrany.

Podríem pensar que és una alcoholica quan no pensem això d'un home que faci el mateix. La dona que actua d'aquesta manera no és considerada de la mateixa manera que la que no trenca la norma de "no prendre alcohol en solitari en un bar"; altra cop és una norma implícita que es transmet, les mares no porten a les filles als bars i no és una de les coses que és a la "llista" de coses que podran fer quan siguin grans; la norma és la obligació de comportar-se de certa manera i això és el que es transmet.

La dona que tingués aquesta conducta seria considerada "diferent", pot ser arribaríem a pensar que es tracta d'un ésser solitari i insociable, el més probable és que ni ens hi acostéssim i en cas necessari la tractéssim amb cert respecte i distància. Pot ser tindria més probabilitats que un home que s'hi acostés, ho fes pensant que pot prendre's més familiaritats que si, per exemple, estigués en una taula prenent un cafè amb llet i llegint una revista de modes. El cost social que hauria de pagar aquesta persona es traduiria en la distància de tots els demés i d'estar mal considerada per la resta de les dones, per no adaptar-se al seu propi comportament, òbviament, aquesta persona percebria aquesta situació que probablement la portaria a distanciar-se encara més.

Encara ara, no trobem reprovable el fet que un home expliqui que se'n ha anat al llit amb moltes dones i doni arguments del tipus "el sexe és sa", "per què no?", "és una necessitat humana"... ; la majoria hi estaríem d'acord i pensaríem que és molt valent al atrevir-se a actuar tal com pensa. En el cas que fos una dona la que actués en aquesta situació, no deixaríem de pensar que es tracta d'un comportament totalment criticable i marginable; "que no és propi de dones". Aquest comportament realitzat per un home o una dona, rep inclòs un tractament diferenciat per part de les institucions, sobretot jurídiques. Com es jutjaria una dona amb aquest comportament,

que hagués estat violada? Contractaríem a la nostra empresa una dona amb aquest comportament? Si fóssim homes, probablement no tindríem cap problema en ser amics d'un individu amb aquesta conducta, però si fóssim dones, probablement ens declararíem públicament en contra d'aquest comportament i no ens fariem amigues d'ella.

Ella trenca la norma, no actua com "la resta" de les dones, podria veure's com una amenaça o podríem tenir por de que algú considerés que pel fet d'anar amb ella, nosaltres també estem trencant la norma.

Trencar una norma comporta una sanció, si la norma és explícita, la sanció també ho és i l'individu sap com de greu ha sigut la seva infracció i pot saber quan comença i quan acaba la seva sanció; al contrari que passa al trencar una norma implícita, aquest "no saber", "no estar segur del que passa", el fet de que no estigui explícit com de malament ho estem fent genera en l'individu angoixa i por, l'afecta explícitament.

Si la norma és implícita, no està escrita, però tots la coneixem. També coneixem i apliquem el rebuig social, per tant el no voler partir aquest rebuig fa que, normalment, no trenquem la norma i alhora rebutgem als qui la trenquen. És el peix que es mossega la cua ja que hi estan implicades les expectatives que tenim sobre el comportament dels altres, i si aquestes expectatives no es compleixen, tampoc podríem estar segurs del nostre mateix comportament; això ens porta a intentar que els demés compleixin les normes sancionant-los.

La categorització que fem de nosaltres mateixos ens situa en un context determinat, el fet que els demés no ens vegin com nosaltres volem que ens vegin trenca els nostres esquemes. Un individu en aquesta situació sentiria la pressió del grup; la pressió que la societat aplicaria per fer-lo tornar al camí correcte, normativament parlant, i per a mantenir l'ordre social establert en el que ens aixopluguem.

Tant el moviment feminista com el gai-lesbià poden ser considerats minories actives. Escolliu-ne un i descriuiu, tot EXEMPLIFICANT-LO, cada un dels processos que poden ajudar o dificultar a aquestes minories la seva tasca de transformació social.

Prendrem el cas del moviment feminista. Ja sabem que es tracta d'una minoria activa, la preocupació de la qual és la de generar interès pels seus postulats i teories sobre com hauria de guiar-se i d'actuar societat; es tracta d'una minoria en tant que s'intenta convèncer i provocar la conversió; d'altra manera, si no prenem el nombre de conversos sinó el nombre de conformes, pot ser, en aquests moments, estaríem parlant d'una majoria.

La primera de les característiques que poden ajudar aquesta minoria és el conflicte; els i les membres del moviment feminista plantegen conflicte social al proclamar públicament les seves opinions i la seva conformitat amb els postulats que defensen i, sobretot, la seva disconformitat amb aquelles postures o accions que fomenten les diferències entre homes i dones o la marginació de les dones en diferents contextos. Aquesta "proclamació" provoca la reacció d'aquells que defensen les idees contraries, aconseguint així un debat públic en el que es té l'oportunitat de convèncer els membres de la societat i influir en aquells que d'altra manera actuarien per inèrcia influïts pels vells postulats. Proposar lleis innovadores i disconformes amb les actuals, es a dir, proposar la construcció de normes explícites destinades a pal·liar la desigualtat entre homes i dones, o simplement reivindicar el canvi d'aspectes que poden semblar nimis, com demanar públicament que les hostesses de l'AVE puguin portar pantalons en comptes de faldilla. La confrontació entre aquesta demanda i la reacció de la majoria que té el poder, provoca conflicte i pressió cap a la majoria.

La segona característica que ajuda aquest moviment es la consistència interna que presenta. Encara que els moviments feministes han presentat una consistència sincrònica, també hi ha hagut diferències en la radicalitat dels seus postulats; són certes diferències al llarg del temps i també entre els seus membres, encara que, bàsicament, el moviment es defineix pels seus postulats essencials, que serien la consecució de la no discriminació per raó de sexe en cap

sentit, i aquests postulats són el que els defineix com a grup, consistentment; les diferències d'opinió entre els membres del moviment vindrien donades solament pel nivell de reivindicació fins al que es pot o es deu arribar. Diguem, per exemple, que una feminista més o menys radical lluitaria per eliminar del llenguatge l'ús del masculí per generalitzar i una feminista més moderada pot ser diria que no és necessari arribar fins aquest punt, però, les dues estarien d'acord en que s'ha d'aconseguir eradicar la discriminació per raó de sexe.

El moviment feminista pot assolir canvis en les postures de la societat si es mostra autònom i genera confiança. Si partim de la situació de la nostra societat abans de l'aparició dels moviments feministes, veurem que la sola decantació dels primers membres cap a postures inexistents i rebutjades pel fet de trencadores de la norma dominant, ens presenta un moviment autònom, que no depèn de les posicions dominants encara ara masculistes. Quan el moviment feminista demanda millores socials per les dones, no ho fa només pels membres del moviment, sinó per totes les dones; no s'actua per interessos personals i no es fan declaracions ni es porten a terme accions per interessos personals. D'aquesta manera el moviment feminista pot ser vist per la resta de la societat com un moviment altruista que demana una millora de condicions per a tots. A més, actuant en diversos "fronts", s'assegura d'arribar al nombre més gran de persones; per exemple interessant-se per les dones maltractades, per la situació laboral de les dones, per la desigualtat que aquestes pateixen davant la justícia, i inclòs, la discriminació de que son objecte els conceptes femenins per part de la llengua.

Pel que fa a l'estil de negociació, el moviment feminista pot veure's afavorit en presentar un estil rígid, mostrant-se ferm en les seves idees i les seves demandes. Intentar canviar certes postures molt arrelades en la societat podria generar rebuig, l'estratègia i la victòria d'aquests postulats està en que després de sentir els mateixos arguments al llarg del temps, la societat acabi acostumat-s'hi i acabi per tenir-los en consideració. Per exemple, no fa tants anys, era impensable qüestionar que era la dona qui s'havia encarregar de mantenir la casa neta i tenir cura dels fills mentre que l'home era el qui portava el pa a casa, mentre que ara, no sembla tan estrany que els papers es puguin invertir. Aquest assoliment s'ha donat inclòs en el món institucional, aconseguint, per exemple, el reconeixement del dret a la propietat mobiliària per part de les dones, tenint en compte que la denegació d'aquest dret no era qüestionat ni per les mateixes dones fa tot just vint anys.

En el moment que un subjecte o grup que, en principi, no comparteix els postulats feministes, passa a compartir-los públicament, sorgeix l'anomenat efecte bola de neu, i la influència que aconsegueix el moviment es multiplica. Per exemple, quan un partit polític ha fet servir els postulats feministes com a bandera en unes eleccions; fa que la majoria a la que representa el partit s'agrupi sota aquestes idees, fa que molts dels que segueixen al partit adoptin aquestes idees com a pròpies.

Els processos que dificultarien la transformació proposada pels grups feministes, podrien venir recolzats per una majoria interessada a negar la validesa dels punts defensats per aquells (denegació). Imaginem un debat obert, en el qual un membre de la majoria pogués demostrar que les dades numèriques aportades pel grup feminista han estat falsejades per donar més èmfasi a les diferències entre sexes, això provocaria un cert rebuig per part d'aquells als que es tracta de convèncer.

La majoria dominant també podria posar en pràctica la censura per intentar fer callar el moviment, si per exemple fos capaç d'ocultar a la societat les diferències que el moviment pretén fer paleses; en aquest cas la proposta de canvi dels/les feministes no tindria sentit.

Una altra de les estratègies que perjudicaria el moviment feminista seria la psicologització. Que s'aconseguiria a base de treure credibilitat als membres d'aquest moviment. Encara que en el moment actual aquesta estratègia seria difícil de posar en practica degut al gran nombre de seguidors de les idees feministes que hi ha ara, i també a com s'han estès aquestes idees per tot el mon. Però si suposem que estem als inicis del moviment, n'hi hauria prou amb titllar d'histèriques o homenots de les primeres activistes, i crear així un cert rebuig social.